

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE

Egen nationalitetsbeteckning för Åland

1994-95

1992-93

nr 14

HM nr 138

SAMMANFATTNING

Motionärernas förslag

I Itm Liljehages m. fl. hemställningsmotion föreslås att landskapsstyrelsen vidtar åtgärder så att Åland får en egen internationellt godkänd nationalitetsbeteckning.

Utskottets förslag

Utskottet konstaterar att landskapsstyrelsen redan vidtagit åtgärder i avsikt att åstadkomma en nationalitetsbeteckning för Åland och föreslår därför att motionen förkastas.

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Motionärerna anger inte närmare för vilka syften en nationalitetsbeteckning för Åland erfordras. Utskottet har konstaterat att en särskild nationalitetsbeteckning för Åland kan bli aktuell åtminstone i tre olika avseenden:

- * i postala sammanhang
- * som beteckning på motorfordon
- * som beteckning på körkort

De överenskommelser som världspostföreningen (UPU) ingått och som Finland har tillträtt innehåller inte några bestämmelser om användningen av landskoder. Däremot finns rekommendationer som avser användningen av sådana koder. Den europeiska post- och telekonferensen utfärdade år 1965 en rekommendation om användning av landskoder för postgången i Europa. Dessa koder utgår från de landsbeteckningar som används inom den internationella vägtrafiken.

Nationalitetsbeteckningar för motorfordon behandlas i konventionen om vägtrafik som ingicks i Wien år 1968 och som Finland ratificerade år 1986. Enligt konventionens artikel 5 skall varje stat underrätta FN:s generalsekreterare om det nationalitetsmärke "som den valt att i internationell trafik anbringa på fordon som staten registrerat". FN:s generalsekreterare tar i egenskap av depositarie emot meddelandena och underrättar de andra konventionsstaterna om dem. Eftersom konventionen inte bringades i kraft i Finland genom lag, har lagtingets bifall i ärendet inte inhämtats.

Vid behandlingen av landskapsstyrelsens framställning nr 5/1994-95 med förslag till ändring av körkortslagen för landskapet Åland konstaterade utskottet i sitt betänkande nr 12/1994-95 att EG:s direktiv om körkort, som skall implementeras även i landskapet, innehåller en beskrivning av en gemensam körkortsmodell för EG-länderna. Körkortet skall bl.a. innehålla nationalitetsbeteckning för den medlemsstat som har utfärdat körkortet.

Såväl postväsendet som fordons- och körkortslagstiftningen hör till landskapets behörighet. Det finns också praktiska motiv för införande av en särskild åländsk nationalitetsbeteckning. Sedan Åland inrättat ett eget postverk bör landskapet betraktas som ett särskilt område i den internationella posttrafiken. Kontrollen av åländska motorfordon och på Åland utfärdade körkort föranleder behov av en särskild beteckning eftersom registrering av fordon respektive utfärdande av körkort handhas av åländska myndigheter och särskilda register upprätthålls i landskapet.

Utskottet har erfarit att landskapsstyrelsen redan en längre tid berett frågan om en nationalitetsbeteckning för Åland. I detta syfte har landskapsstyrelsen varit i kontakt med utrikesministeriet för att inhämta ministeriets synpunkter till de delar nationalitetsbeteckningar för olika syften regleras genom internationella avtal och därför kan anses beröra förhållandet till utländska makter som enligt självstyrelselagen är en riksangelägenhet. Så sent som den 27 april 1995 har landskapsstyrelsen beslutat inhämta justitieministeriets ställningstagande till de juridiska aspekter som kan läggas på frågan om att få en åländsk nationalitetsbeteckning internationellt erkänd. Utskottet utgår från att de åtgärder landskapsstyrelsen redan vidtagit kommer att leda till att frågan fortskrider.

I anslutning till ärendets fortsatta beredning uppkommer frågan om vilken nationalitetsbeteckning som skall användas för Åland. Enligt utskottets bedömning vore det önskvärt att den vedertagna beteckningen "ÅL" kunde användas. Om det skulle visa sig omöjligt att i en nationalitetsbeteckning använda bokstaven "Å", som saknas i många alfabet, kunde exempelvis "AAL" vara ett alternativ.

Eftersom frågan om en internationellt godkänd nationalitetsbeteckning för Åland som ovan framgått redan är under beredning, föreslår utskottet att motionen förkastas.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget inbegärde den 17 mars 1993 lagutskottets yttrande över hemställningsmotionen.

Utskottet har i ärendet hört lantrådet Ragnar Erlandsson och kanslinotarien Susanne Björkholm.

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Sune Eriksson, vice ordföranden Sundback, ledamoten Sirén och ersättaren Sjöstrand.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Lagtinget måtte förkasta
hemställningsmotion nr 138/1992-
93.

Mariehamn den 20 april 1995

Ordförande

Sune Eriksson

Sekreterare

Lars Ingmar Johansson